

Ny spalte: Etikkpanelet

Er barnefaglig sakkyndige psykologer dårligst i den fagetiske skoleklassen?

Maria Løvvik Norheim

leder i Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER)

MARIA LØVVIK NORHEIM er leder for Fagetisk råd i Norsk psykologforening og spesialist i barne- og ungdomspsykologi. I de neste utgavene er hun en av flere som vil svare på fagetiske spørsmål fra leserne våre. Foto: Stian Sørheim Espevoll

Slik kan det i hvert fall se ut når vi kikker på oversikten over klager som behandles i fagetisk råd. I 2019 handlet 35 av våre 42 klagesaker om slikt arbeid. Langt de fleste omhandler foreldretvister. Altså saker der foreldre går rettens vei for å avklare forhold rundt samvær med og ansvar for barna

sine. Statistikken for 2020 er ikke ferdig, men det er ikke mye som tyder på at trenden der er veldig annerledes.

Det er en liten andel av medlemmene i Norsk psykologforening som arbeider med barnefaglig sakkyndighet. De langt fleste jobber med terapi – enten i eller utenfor offentlig virksomhet. I 2019 hadde vi sju klagesaker fra dette feltet.

For ordens skyld: Jeg har ingen grunn til å tro at sakkyndige psykologer er verken dårligere eller bedre på fagetikken enn psykologer flest. Feltet de arbeider i, er faglig og relasjonelt krevende og byr på mange utfordringer – også fagetiske. Å arbeide etter en høy fagetisk standard som sakkyndig byr på andre og mer komplekse utfordringer enn i terapeutisk setting.

Så hvorfor klages det så ofte på de barnefaglig sakkyndige psykologenes fagetiske praksis? Det er lett å forestille seg at terskelen for å klage kan være lav i konflikter om det som betyr mest i livet – barna dine. De som mener at psykologer har opptrådt på en fagetisk dårlig måte i en foreldretvist, opplever nok heller ikke tilgangen på andre kontroll- og klageorganer som god.

Når fagetisk råd behandler klagesaker, skal det ende med en konklusjon. Enten er de fagetiske prinsippene brutt, eller ikke. Klagebehandlingen reduserer den kompleksiteten fagetikken har, til et enten eller-spørsmål. Alt er skriftliggjort og formelt. Det er fint med en gjennomsiktighet og tydelig ramme. Den samme tydeligheten kan gjøre at konklusjonene kan brukes til å så tvil om psykologens vurdering totalt sett. Klager kan bruke våre konklusjoner som argument for å gjenoppta saken eller få en ny vurdering. Vi kjenner til at konklusjoner fra klagesaker brukes på denne måten i rettssystemene. Måten vi behandler klagesaker på, kan gjøre det attraktivt å klage i saker med høy konflikt.

Jeg synes det er på tide at vi endrer måten vi behandler klagesaker på

I de langt fleste klagesakene vi behandler, konkluderer vi med at fagetikken ikke er brutt. Mange klagerer blir skuffet. De gir uttrykk for at de hadde andre forventninger – ikke minst til at en fagetisk klage skulle ha en konsekvens for psykologen. Både klager og psykolog har lagt igjen tid og krefter i en formalisert prosess som jeg påstår at sannsynligvis ikke fører til oppreisning eller forsoning, mye fordi klagegangen er for formell og stivbeint. Heller er det vel sannsynlig at konflikter kan fortsette. At vi i fagetisk råd kanskje bidrar til dette, er et fagetisk dilemma for oss.

For psykologene som klages inn, kunne tilbakemeldingen en klage i realiteten er, vært en mulighet til fagetisk refleksjon og læring. Men den formen klagebehandlingen har, kan hindre dette. Jeg synes det er på tide at vi endrer måten vi behandler klagesaker på, til en prosess som bedre ivaretar behovene til både klager og psykolog. Fagetisk råd bør ikke brukes først og fremst til formell behandling av klagesaker, slik det er i dag, men heller som en ressurs til fagetisk betraktning og veiledning.

HAR DU FAGETISKE SPØRSMÅL? Send dem til etikk@psykologtidsskriftet.no